אמר לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה היום דכיון דאמר מופר ליכי למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ביה הוי נדר (ב) וקיומי קיימיה ותו לא מצי מיפר לה: **או דלמא כיון [דלא] אמר** (ג). ומופר ליכי בהדי קיים ליכי מהיום דשמע לה קאמר דמיהוי מופר:

(ד) **אם תמצא לומר כיון דקיימו היום.** ולא חיילא הפרה עד למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ניחא ליה לנקיים וכמאן דאיתיה לקיום דמי דקיימו בידים ולא הוי הפרה כלל: **אמר לה קיים ליכי שעה.** אחת מהו: **או דלמא הא לא אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה אחת: **אם תמצא לומר.** דמיהוי קיום הואיל ולא אמר לה: **מיהו אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה מהו: **מי אמרינן כיון.** דאמר לה קיים ליכי שעה אחת דקיימו לעולם ושוב אינו מיפר או דלמא כיון דכוליה יומא דשמע ביה נדרה בר הקמה והפרה הוא שאם לא קיימו בשחרית וקיימו בערבית הוי מקויים וכן אם לא הפירו בשחרית והפירו בערבית הוי מופר דכל היום כשר להפרת נדריה וכי הדר ואמר מופר ליכי ליהוי מופר: **ושמע כעלה ואמר ואני.** כלומר ואני אהיה נמי כמותיך כיון דאמר הכי אינו יכול להפר נזירות אשתו: **ואמאי נימא דהאי דאמר ואני אנפשיה הוא דאמר.** דליהוי נזיר: **אכל הריני נזירה דילה.** דקאמרה אחיי שעה אחת: **קיימיה.** בעל משום לאתפוסי בה בידיה: **אכל לאחר שעה.** דכבר חל נזירות עליוה: **אי בעי למיפריה.** אמאי אינו יכול להפר אלא כיון דקיימו משום לאתפוסי בה נזירות דידיה קיימו. והכא נמי בנדרים כיון דקיים שעה אחת קיים לעולם ושוב לא מצי מיפר: **לא.** מהכא ליכא למשמע מינה (ה) טעמא דאינו יכול להפר דקסבר כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם [דמי] ותו לא מצי מיפר אכל היכא דלא קיימו אלא שעה אחת וחזר והיפר לה בשעה אחרת תיבעיא לך: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר אלא בשותפות כדמפרש לעיל (דף סח:): **מת הבעל נתרוקנה רשות לאב.** כדמפרש בגמ': **כזה יפה כח האב מכח הבעל.** דנתרוקנה רשות לאב: **שהבעל מיפר בבגר.** כדאמרינן במסכת כתובות (דף מ.) הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה וכל הנודרת על דעת בעלה נודרת שמאמילה הואיל והוי מייב במזונותיה כי נודרת יכול להפר לה: **אב אינו מפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה[ד] ולא בבגרותה: **גמ' בנעוריה בית אביה.** כל זמן שהיא נערה אלא בגרה לא תלא מרשות אביה ואפילו היא אריסה במשמע הלכך כי מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל: **אם היו שניה לאים.** בשני הויות הכתוב מדבר: מקיש

אמר לה מופר ליכי למחר מהו. מהאי ליגנא משמע דאילו אמר קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר פשיטא ליה דמהני ובתר הכי משמע דלא מהני דהדר בעי מופר ליכי למחר מהו וכו' אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום כי אמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר אלמא פשיטא ליה לרבה דאילו אמר לה קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר לא מהני וקשיין אהדדי אלא דרבה בכולהו גווני מספקא ליה וכי קאמר את"ל הא לא קאמר לה ליגנא [קטיע] נקט ואין הכי נמי דבעי למימר את"ל הא לא אמר לה ולא עוד אלא דאפי' אמר לא מהני: **אם תמצא לומר כיון דקיימיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי.** משום דכיון דאמר מופר ליכי למחר מכלל דאוקמיה היום וכיון דאוקמיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי דמחר אינו זמן הפרה: **קיים ליכי שעה מהו.** דלא דמי שעה ואחר שעה ליום ומחר משום דהכא כוליה יומא בר הפרה הוא: **ואמר ואני אין יכול להפר.** דכיון דאמר ואני שהתפיס בנזירותה גלי אדעתיה דניחא ליה וה"ל כאילו אוקמיה לנזירותה ומש"ה אינו יכול להפר. ואמאי נימא ואני דאמר הוא על נפשיה דהוי נזיר כלומר דעתיה שיהא הוא נזיר ומשום הכי אתפיס בנזירותה אבל נזירות דילה נהי דעל כרחיך שעה אחת קיימיה דאי לא הויי מתפיס ביה לאחר שעה אי בעי ליפר אם איתא דכי אמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי לאחר שעה מהני דודאי אי מהני לא שנא כי אמר הכי בכח אחת מ"ל דאמר קיים ליכי שעה ולאחר מיכן אמר מופר ליכי אלא דאי מש"ה אמרי' דאינו יכול להפר משום דכיון דקיימו קיימו: ודאינן מהא לא תפשיט דאה"נ דלאחר שעה מלי מיפר אלא דקסבר דכיון דאמר ואני תמצא כמאן דאמר קיים ליכי לעולם דמי ולא אפשיטא ולאומרא הלכך לא הויא הפרה: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** שאין הבעל יכול להפר: **שהבעל מיפר בבגר.** בגמ' מפרש: **גמ' מאי טעמא דאמר קרא בנעוריה בית אביה.** מאי טעמא לא נתרוקנה רשות לבעל כמו לאב. והיינו דאמר הכא מאי טעמא ולקמן בסמוך גבי מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בעי מגלן: **בנעוריה בית אביה.** משמע אע"ג דליתיה לאב אכמי איתיה בית אביה: **ואם היו שניה לאים.** לעיל מיניה כתיב הפרה דאב ומיקיים ליה ואם היו אם הויות בהמשמע:

מקיש

אמר לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה היום דכיון דאמר מופר ליכי למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ביה הוי נדר (ב) וקיומי קיימיה ותו לא מצי מיפר לה: **או דלמא כיון [דלא] אמר** (ג). ומופר ליכי בהדי קיים ליכי מהיום דשמע לה קאמר דמיהוי מופר:

(ד) **אם תמצא לומר כיון דקיימו היום.** ולא חיילא הפרה עד למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ניחא ליה לנקיים וכמאן דאיתיה לקיום דמי דקיימו בידים ולא הוי הפרה כלל: **אמר לה קיים ליכי שעה.** אחת מהו: **או דלמא הא לא אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה אחת: **אם תמצא לומר.** דמיהוי קיום הואיל ולא אמר לה: **מיהו אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה מהו: **מי אמרינן כיון.** דאמר לה קיים ליכי שעה אחת דקיימו לעולם ושוב אינו מיפר או דלמא כיון דכוליה יומא דשמע ביה נדרה בר הקמה והפרה הוא שאם לא קיימו בשחרית וקיימו בערבית הוי מקויים וכן אם לא הפירו בשחרית והפירו בערבית הוי מופר דכל היום כשר להפרת נדריה וכי הדר ואמר מופר ליכי ליהוי מופר: **ושמע כעלה ואמר ואני.** כלומר ואני אהיה נמי כמותיך כיון דאמר הכי אינו יכול להפר נזירות אשתו: **ואמאי נימא דהאי דאמר ואני אנפשיה הוא דאמר.** דליהוי נזיר: **אכל הריני נזירה דילה.** דקאמרה אחיי שעה אחת: **קיימיה.** בעל משום לאתפוסי בה בידיה: **אכל לאחר שעה.** דכבר חל נזירות עליוה: **אי בעי למיפריה.** אמאי אינו יכול להפר אלא כיון דקיימו משום לאתפוסי בה נזירות דידיה קיימו. והכא נמי בנדרים כיון דקיים שעה אחת קיים לעולם ושוב לא מצי מיפר: **לא.** מהכא ליכא למשמע מינה (ה) טעמא דאינו יכול להפר דקסבר כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם [דמי] ותו לא מצי מיפר אכל היכא דלא קיימו אלא שעה אחת וחזר והיפר לה בשעה אחרת תיבעיא לך: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר אלא בשותפות כדמפרש לעיל (דף סח:): **מת הבעל נתרוקנה רשות לאב.** כדמפרש בגמ': **כזה יפה כח האב מכח הבעל.** דנתרוקנה רשות לאב: **שהבעל מיפר בבגר.** כדאמרינן במסכת כתובות (דף מ.) הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה וכל הנודרת על דעת בעלה נודרת שמאמילה הואיל והוי מייב במזונותיה כי נודרת יכול להפר לה: **אב אינו מפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה[ד] ולא בבגרותה: **גמ' בנעוריה בית אביה.** כל זמן שהיא נערה אלא בגרה לא תלא מרשות אביה ואפילו היא אריסה במשמע הלכך כי מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל: **אם היו שניה לאים.** בשני הויות הכתוב מדבר: מקיש

מסורת הש"ס

(א) נזיר כ:, ב) לעיל סח: לקמן נב:, ג) [נזכר לעיל סח. וסם איתא רבא], ד) [במדבר ל:], ה) [מסלן עד סוף המשנה שייך למשניות דלקמן עח. עב:].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

2. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וְנָדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שִׂפְתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' הריני נזירה דילה שעה כנ"ל ותוס ד נמחק: (ב) רש"י ד"ה אמר לה וכו' וקיימוה וכיון דקיימוה תו לא מלי: (ג) ר"ה אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום בהדי מופר ליכי למחר מהיום דשמע: (ד) ד"ה ואם תמצא לומר כיון דקיימו דלא חיילא: (ה) ד"ה לא מהכא וכו' דשעמא לאיתי:

פירוש הרא"ש

את"ל הא לא אמר. ולעולם לא אמרינן הפרה ממון הכלל: **אמר מופר ליכי [למחר] מהו אמרי'.** מדקאמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים היום דמי דאם לא כן אמאי אמר למחר: **או דלמא.** כיון דלא אמר כפירוש קיים ליכי היום לא דיקר' ליה מכלל דכי אמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים ליכי היום: קיים ליכי שעה (אחת) מהו מי אמרינן דהוי כאילו אמר שעה יהיה קיים ואח"כ יהיה מופר: **או דלמא.** אף בכאן נמי לא אמרי' הפרה מתוך הכלל: הילא דקאמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי למחר שעה מי אמרינן כיון דקיימו שעה מקויים הוא לעולם: **או דלמא.** כיון דכוליה יומא בר הקמה וכר הפרה הוא כל היום כרשותו לספר ולקיים הלכך לא הוי קיים אם לא שקיימו יום שלם ודאי אם אמר לה קיים ליכי אחם פשיטא דשוב אינו יכול להפר דהא כתיב תרשיב יקימנו דמיד שקיימו הוא מקויים לעולם ודוקא לשתיקה הוא דכעינן [יום שלם] אבל אם אמר כפירוש קיים ליכי שעה אחר שעברה השעה יכול להפר שכל היום הוא כרשותו לקיים ולהפר: ת"ש. דאם קיימו שעה אחת שוב אינו יכול להפר: **הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר וגם אני נזיר: **אינו יכול להפר.** דכיון דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן כמתגיתן דהוי קיום: **ואמאי נימא דאמר הוא דאמר על נפשיה הוי נזירה דילה שעה אחת קיימת לאחר שעה אי בעי למיפריה.** דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן דהוי קיום כאילו אמר לה שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כלומר נהי דאמרי' דכיון דאמר ואני הוי קיום מ"מ לא הוי קיום אלא לשעה אחת עד שיתפים מזיאותו והוי כאילו אמר קיים ליכי שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כיון דלא אמר כמי שעה אחת כאילו אמר קיים ליכי סתם דהייטו לעולם: מתני' **מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר בבגר. כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **ודאב אינו מיפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו.** קודם כניסת חופה וכן האדום אומר לה בתוכה שהה שמשנכנסה לרשותו אינו יכול להפר אם לא בכגר אבל אינו מיפר בקודמין: **גמ' מ"מ.** לא מתרוקנה רשות לבעל אמאי לא נמרי' בעל מאב דדרשי' בסמוך דמתרוקנה רשות לאב מואם היו שתים לאים ולעיל מינה כתי' הפרת אב ומקיים ליה ואם היו שתים לאים:

מסורת הש"ס

(ו) נזיר נ:, ז) לעיל סח: לקמן נב:, ח) [נזכר לעיל סח. וסם איתא רבא], ט) [במדבר ל:], י) [מסלן עד סוף המשנה שייך למשניות דלקמן עח. עב:].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

2. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וְנָדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שִׂפְתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(ו) גמ' הריני נזירה דילה שעה כנ"ל ותוס ד נמחק: (ז) רש"י ד"ה אמר לה וכו' וקיימוה וכיון דקיימוה תו לא מלי: (ח) ר"ה אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום בהדי מופר ליכי למחר מהיום דשמע: (ט) ד"ה ואם תמצא לומר כיון דקיימו דלא חיילא: (י) ד"ה לא מהכא וכו' דשעמא לאיתי:

פירוש הרא"ש

את"ל הא לא אמר. ולעולם לא אמרינן הפרה ממון הכלל: **אמר מופר ליכי [למחר] מהו אמרי'.** מדקאמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים היום דמי דאם לא כן אמאי אמר למחר: **או דלמא.** כיון דלא אמר כפירוש קיים ליכי היום לא דיקר' ליה מכלל דכי אמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים ליכי היום: קיים ליכי שעה (אחת) מהו מי אמרינן דהוי כאילו אמר שעה יהיה קיים ואח"כ יהיה מופר: **או דלמא.** אף בכאן נמי לא אמרי' הפרה מתוך הכלל: הילא דקאמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי למחר שעה מי אמרינן כיון דקיימו שעה מקויים הוא לעולם: **או דלמא.** כיון דכוליה יומא בר הקמה וכר הפרה הוא כל היום כרשותו לספר ולקיים הלכך לא הוי קיים אם לא שקיימו יום שלם ודאי אם אמר לה קיים ליכי אחם פשיטא דשוב אינו יכול להפר דהא כתיב תרשיב יקימנו דמיד שקיימו הוא מקויים לעולם ודוקא לשתיקה הוא דכעינן [יום שלם] אבל אם אמר כפירוש קיים ליכי שעה אחר שעברה השעה יכול להפר שכל היום הוא כרשותו לקיים ולהפר: ת"ש. דאם קיימו שעה אחת שוב אינו יכול להפר: **הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר וגם אני נזיר: **אינו יכול להפר.** דכיון דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן כמתגיתן דהוי קיום: **ואמאי נימא דאמר הוא דאמר על נפשיה הוי נזירה דילה שעה אחת קיימת לאחר שעה אי בעי למיפריה.** דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן דהוי קיום כאילו אמר לה שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כלומר נהי דאמרי' דכיון דאמר ואני הוי קיום מ"מ לא הוי קיום אלא לשעה אחת עד שיתפים מזיאותו והוי כאילו אמר קיים ליכי שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כיון דלא אמר כמי שעה אחת כאילו אמר קיים ליכי סתם דהייטו לעולם: מתני' **מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר בבגר. כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **ודאב אינו מיפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו.** קודם כניסת חופה וכן האדום אומר לה בתוכה שהה שמשנכנסה לרשותו אינו יכול להפר אם לא בכגר אבל אינו מיפר בקודמין: **גמ' מ"מ.** לא מתרוקנה רשות לבעל דהוה מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **דאמרי קרא בנעוריה בית אביה.** דמשמע בית אביה ולא בית בעלה: **ומנא** לן דמתרוקנה רשות לאב. דהוה משתכר למימר כיון שילקח מרשותו שעה אחת אלא היה יכול לספר לבדו שוב לא מחזור לרשותו:

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פי"ג מהל' נדרים הל' כב סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף מה:
יז ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף מו:
יח ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף מז:
יט ד מיי' שם טוש"ע שם סעיר מח:
כ ה ו מיי' שם הל' יא (יב) טוש"ע שם סעיף נג:
כא ז מיי' פי"א מהל' נדרים הל' י סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף טו:
כב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יא:
כג ט מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף כ:
כד י מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ח:

תוספות

מבאן השלמת התוספות מכתב יד שנמצא לדפים ע ע"א עד עמ ע"א

א' לה קיים ליכי שעה אחת מי אמרי' כמאן דא' מופר לאחר שעה דמי. דהכי משמע לשון שעה אחת יהא מקויים אבל אחר שעה מופר: **ואת"ל.** דלא הוי הפרה מדיוק לשונו: **א'** לה מאי. פי' ת' קיים ליכי שעה אחת מופר ליכי אחר שעה [מי אמרינן] כיון דקיימו קיימו: **כי א'** לה מופר ליכי אחר שעה [מהני]. ולא דמי [לה לעיל] דלא מהני כשא' קיים היום, משום דלמחר לא הוי בר הפרה: ת"ש **ראשה שנדרה בנדר כו'** אינו יכול להפר. ומעיק תלמודא פ' מי שא' הריני נזיר ומעמ חברו (נזיר כא:) דבעל מינו גיין ובדין הוא דליפר לה והוא ליתסר ומעמא דלא מצי מפר כיון דת' ואמי כמ"ד קיים ליכי דמי, ולכך הכא נהי (דמאני) [דמאני] דת' קיימי דלעולא דשעה אחת קאמר, כלומר היה לנו לומר דה"ק קיים ליכי שעה אחת, וא"כ לאחר שעה מצי מפר: **לא** קסבר. כל ואני כמאן דת' קיים ליכי לעולם דמי: מתני' מת האב כו' בזה יפה כח האב. דנתרוקנה לאב ולא לבעל: שהבעל מפר בבגר. קס"ד בגמ' דתרוקה שבגרה הבעל לחודיה יפר ולא האב: מ"מ. לא מתרוקנה רשות לבעל אמאי לא נמרי בעל מאב דדרשי' בסמוך דמתרוקנה רשות לאב מואם היו שתים לאים ולעיל מינה כתי' הפרת אב ומקיים ליה ואם היו שתים לאים:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com